

quants (també *fbila*) (VKR XI, 120), si bé és veritat que *-lla* els fa suspectes de castellanisme. En el *Li de Alexandre* F. Janer llegeix *siviella*, entre els arreus d'un cavall, si bé és veritat que no hi coincideixen M-Fatio, Willis ni TASánchez, i ni aquests és segur que hi hagin reparat bé, ni menys encara ho és que a Janer no el desviï el seu català nadiu, veg. la nota 4 del DCEC/DECH — 3 Dificultat que fins induí M-L (REW, 1934) a cercar per a *cibiella* un ètimon diferent, *CIPELLUS de CIPPUS, amb una combinació fono-morfològica tan forçada com innecessària, i desconexada del conjunt romànic

Sivera, V. *civera* *Sivert*, -*erta*, V. *sés* (SEURE)
Siwilla, V. *siwella* *Sivina*, *siwinar*, V. *savina* *Sivira*, V. *civera* *Sixanta*, V. *seixanta* (SIS) *Sixell*, V. *xixell* i *salsejar* *Sizània*, V. *zuzània*

SIZIGIA, pres del gr. *συζυγία* 'unió', format amb *συv-* 'juntament' i *ζυγός* 'jou'. □ 1ª doc.: 1868, *sis-*; *siz-* DOrt, 1917.

SLIP, 'calçotets de bany', pres de l'angl *slip* 'calces', 'calçotets', del verb *to slip into* 'esmunyir-se en'. □ 1ª doc.: el recordo en ús des de c. 1910, per reemplazar *tapabruts* o el cast. *taparrabos*

SMOKING, pres de l'angl *smoking*, abreujament en l'ús britànic (a Amèrica se'n diu *tuxedo*) de *smoking dinner-jacket* 'jaqué sense cua, per a sopars i elegants recepcions, en saló on s'admet fumar'. □ 1ª doc.: el recordo en ús des de c. 1920.

SNOB, 'el qui és amatent a acollir novetats que li semblen senyal de distinció', pres de l'angl *snob* 'persona massa respectuosa per als alts nivells socials o servil envers els superiors'. El matís de carrincloneria i mal gust l'ha pres el mot anglès en passar a les llengües romàniques, com una interpretació nostra del sentit anglès, des de les traduccions del llibre de Thackeray (*The school of snobs*), c. 1857: el més usat entre nosaltres és el derivat *snobisme*, tots dos des del *DFA*; però són usuals des de molt abans, i avui tan arrelat el segon que ja només per un *. snobisme*, que ja comença de semblar ridícul està prohibit d'escriure'l sense la *e-* que li pertoca *Snobinet*, mot purament francès.

SO, del ll *sōnus* id □ 1ª doc.: orígens.

Sense aspirar a res que s'acosti a un abast concret, citem alguns interessants exemples antics. *So* apareix en moltes frases de Lluïl i de Desclot: «féu mantinent repicar los senys, e manà que tuyt iquesquen al *so*», *Cròn*, § 152 (NCl v, 24.19; cf. *seny* en *SENYA*); per a Lluïl i d'altres, V. les cites donades en els CPT per a *sometent* «Com pus melodiosament poguí, *sonant* la rota, canté alguns virolais --- e cançons ---: hi hagué --- cervos, leons e --- ocells qui vengueren oir lo placent *so* que jo feia, en lo qual s'adeltaven ---», BMetge (*Somni* III, NCl, 89 4), on alhora és quasi un post-

verbal abstracte del verb *sonar* «Com foren en la primera ralla --- tornà a tocar la trompeta, la qual sta al cadafal del rey o dels jutges, e com hagué tocat *so* adolorit, dix un rey d'armes: —Deixe les aler por far son dever», JoMartorell (Ag I, 244.2f.). 'Ressonància, murmur públic': «¿Què conexem tan savi e tan bo / que mal e bé no se'n diga ab gran *so*?», Ausiàs (1912, I, 202).

En alguns mss. del període arcaic, sobretot nòrdics, apareix encara amb la -n' conservada: «segons --- Apocalipsis --- aquel *son* serà, so és gran brugit: per so cor adoncs lo món no serà senes murmur, quant la mar sobre los mons 40 coudes ---», *VidesR*, 3r2 (per a l'extensió del fenomen en aquest text, veg. *LleuresC*, 303, § 23); igual que en *man* i *pan* hi ajudava molt la proclisi i combinació amb un *de* següent: «lo *son* de la vou, no serà aquest que ara ous», AntCanals (*Scriptió*, NCl, 51).

Des d'antic apareixen algunes interessants combinacions fraseològiques i accs genèriques. Seguint pel llt que ja obren les frases citades de Metge i d'Ausiàs, ve a designar concretament una tocada de música: «Quant hageren prou sopat - en feren un poc de *so*: / Jesús balla cama-dreta, - San Josep fa 'l saltiró, / la Verge la giradeta ---» nadalenca reco a St. Llorenç de la Muga (per a MilàF, *Romillo*, 9.10); «Ninetes de Os - ya fósseu casades! / --- / en muden de *so*, - picà la sabata, / la justícia ho veu: - fora més ballades!» (ibid, 282B); «en casa ha grans *sons*: domus cantu et cymbalis personat», OPou (*ThPu.*, 155). En general, sobre les accs artístiques del mot i en particular retòriques, dóna primerenques indicacions el *Torçmany* de Ll Aversó II, 1-4.

En *so de* 'en termes de, en manera, en disposició' típic de l'estil dels grans narradors del S. xv: «Los mariners, vists los harauts de Neptumpno, aperceben les naus e meten-se en *so de* defendre», *Curial* (NCl III, 95); «lo dit cavaller se més, en orde a la morisca, en *so de* alacayo ---» (*Tirant*, V. infra).

Combinant-se sovint amb *tal* *En tal so*: «anà a la gentil vella e despullà-li la roba --- e restà en camisa; e tenia la sua noble persona de tanta gentilea e disposició que coneguera, qui en *tal so* la ves, com era donzella que possehia tanta bellea com en lo món ---»; «--- les calces vermelles e lo capell al cap, la desfavoria tant que paria que fos un diable, --- dona o donzella qui en *tal so* la miren, vos parrà molt leja, per gentil que sia»; i, de vegades, *de tal so*: «--- per saber la nova si Tirant iria aquella nit, e com la véu tan alterada, tota roja de malenconia --- no tingué atreviment de dir-li res: però com Plaerdemavida la véu *de tal so* star, e la Viuda que li venia detràs, dix-li: —O senyora, tostemps he vist que com lo cel sta roig, senyal és de tempesta», JoMartorell (Ag I, 205; III, 153, 75, 79). Encara avui això no és mort si bé queda restringit a unes poques frases especials, com *entrar-hi en so de guerra* i algunes vegades *venir en so de pau*

Digui el que digui algun pessimista o derrotista, fins avui *so* és un mot ple de vida en tot el territori de la llengua. Com pertot on hi ha aquesta estructura